

običajnosni moment. Nasuprot tome, unutar ponavljanja originalno jedinstvo bića i mišljenja je napuklo i unutar ovog loma bi nekako trebalo misliti konstituciju odnosa spram drugog. Rečju, ukoliko je u sećanju istost sopstva istina drugosti drugog, u ponavljanju je drugost drugog istina istosti sopstva. Za Kjerkegora sopstvo je uvek konstituisano drugim, tj. apsolutnim odnosom spram apsolutno drugog koji se zove Bog.

Kada je u pitanju treći momenat ponavljanja, tj. ponavljanje u horizontu pitanja postajanja, mogli bismo reći da je ponavljanje novi odgovor na pitanje postajanja ili kretanja, a time i na odnos bića i nebića. Konstantin kaže da ova kategorija zapravo objašnjava odnos Elejaca i Heraklita za razliku od posredovanja, i da je takođe odgovor na moderno iskustvo koje stoji pod znakom dinamizma i promene. Kada je u pitanju ponavljanje ono podrazumeva javljanje istih (naravno ovde isto ne treba razumeti tradicionalno) slučajeva u vremenskoj sukcesiji, stoga unutar ponavljanja istost ne počiva u području koje je odvojeno o postajanja, već u samom postajanju.

Kao što smo videli analizirajući delo *Ponavljanje*, odgovor na pitanje *šta* je ponavljanje ne možemo naći, jer ono, čini se, ne odgovara na dato pitanje. Jedno je sigurno - kategorija ponavljanja zavisi od odgovora čitaoca, jer neposredno se ne može naći ni u jednom tekstu, bilo pod onima napisanim od strane pseudonima bilo pod Kjerkegorovim imenom. Stoga se kategorija ponavljanja ne može razvijati sistemski, već mora biti rezultat pažljivog čitanja relevantnih tekstova. Međutim, i ovakav pristup je principijelno ograničen iz prostog razloga što ponavljanje nije stvar čitanja, koliko kog ono bilo vešto i koliko god iznova interpretirajući ponavljalo delo *Ponavljanje* – u najboljem slučaju možemo ponoviti Konstantina ali ne i izvršiti samo ponavljanje. Ponavljanje će uvek izmaći teorijskoj artikulaciji, jer ono nije stvar razumevanja već stvar